

τί δύναται ν' ἀποφέρῃ εἰς λόγος Ἡγεμόνος ἢ Διαδόχου, καταλλήλως καὶ ἐγκαίρως λεγόμενος. Ἀλλ' ἵνα λεχθῇ ὁ λόγος οὗτος, ἀνάγκη Ἡγεμῶν καὶ Διαδόχου νὰ μὴ ἀγνωστὴν ἐντελῶς τί ἐπιστημονικῶς καὶ καλλιτεχνικῶς, τί καλλιλογικῶς καὶ βιοτεχνικῶς ζυμοῦται περὶ αὐτούς. Ἀνάγκη νὰ μεριμνῶσι περὶ τῶν γραμμάτων, τῶν καλῶν τεχνῶν, καὶ τῶν τεχνῶν τῆς Πατρίδος, ἀνάγκη νὰ τιμῶσιν ἐνίοτε, διὰ τῆς προσοχῆς καὶ μερίμνης των, τὰ πενιχρὰ σπουδαστήρια τῶν σεμνῶν τούτων καὶ ἀφανῶν μαρτύρων τῶν ἰδίων πεποιθήσεων καὶ ἰδιοτήτων, ἀνάγκη νὰ παρέχουσι τὸ κεφάλαιον τῆς πατρικῆς ἐνθαρρύνσεως εἰς λιποψυχούσας φύσεις, αἵτινες πιθανῶς ἐγεννήθησαν προνομιοῦχοι, καὶ ἐγκρύπτουσι τὸν σπινθῆρα τῆς Τέχνης ἐν ἑαυταῖς. Καὶ πόσοι τοιοῦτοι σπινθῆρες, πόσοι λυχνίαί φωτειναὶ ἐσθῆθθησαν ἐλλείψει ὀλιγίστου ἐλαίου! Τοιαῦται ἐκδηλώσεις ἐνδιαφέροντος θὰ ἐξῆρουν ἐπὶ παρὰ τῷ λαῷ τὸ γόητρον τοῦ Διαδόχου καὶ ἐνῶς ἡ συγκαταβατικὴ εὐμένεια τοῦ ἡγεμονίδου, αἶρουσα τὰς διακρίσεις, θὰ καθίστα, διὰ τῆς ἐπικοινωνίας, ἐγγύτερον αὐτὸν πρὸς τὸν λαόν, θὰ διεσκεδάζοντο αἱ τυχόν προκαταλήψεις, αἱ ἄοριστοι ὑποθέσεις καὶ φῆμαι ὅς ἐνίοτε καὶ πνεῦμα ἐχθρὸν βεβουλεμένον ἢ ἐπιπόλαιον ἠδύνατο νὰ ἐκθρέψῃ, τὸ δὲ γόητρον τοῦ Διαδόχου θὰ ἡμπεδοῦτο κραταιότερον ἐπὶ εἰς τὴν θερμὴν, τὴν φιλοπατρίδα καὶ φιλοβασιλικὴν καρδίαν τοῦ ἔθνους.

Ἡ ἐξωτερικὴ πολιτικὴ τῆς χώρας, ἡ στρατιωτικὴ καὶ ναυτικὴ βελτίωσις καὶ προαγωγή, ἡ παιδεία, τὸ θρησκευτικὸν αἶσθημα, ἐξαιρέτως δὲ ἡ συγκέντρωσις καὶ συντήρησις τῶν ἀφανῶν ἀλλὰ προσφιλῶν δεσμῶν τῶν ἐνούντων εἰς μίαν ἐλπίδα καὶ προσδοκίαν τὰ τέκνα τῆς αὐτῆς Πατρίδος, εἶναι κύρια τοῦ Διαδόχου μελήματα. Ὑπὸ τὴν ἡγεμονικὴν αὐτοῦ στέγην εὐρίσκουσιν ἂν οὐχὶ ἄσυχον, ἐγκάρδιον καὶ τιμητικὴν ὁμως δεξίωσιν τὰ ἱστορικὰ τῆς χώρας ὀνόματα, αἱ εὐρύτεραι τοῦ ἔθνους διάνοιαι, τὰ ναυάγια τῶν εὐγενῶν ἰδεῶν, οἱ μάρτυρες τοῦ πολλαπλοῦ καθήκοντος. Εἰς θερμὸς λόγος τοῦ Διαδόχου ἤμειψε τὸν προγεγραμμένον, τὸν ἄπολιν καὶ ἄπατριν . . . παρεμύθησε τὸν ἀξιοσέβαστον τραυματιὰν καταδρομῆς, ἧς ὑψηλὴ καὶ εὐγενεστάτη ἐγένετο ἡ ἀρχή, ἐκέντρησε τὸ θάρρος του, διέχυσε τὴν ἐγκαρτέρησιν εἰς τοὺς πόρρω. Ὑπὸ τὴν πάλλουσαν συμπάθειαν τοῦ Διαδόχου ὁ ἀποκαρτερῶν ἀπόστολος τῆς ιδέας ἀνέκτησε τῶν πάλαι ἡμερῶν τὸ ἀκμαῖον πῦρ. Ποῖα ἦσαν τὰ δυσεύρετα ταῦτα ὄπλα, τὰ ἀπεργασθέντα τὴν ἡθικὴν αὐτὴν ἀνάστασιν καὶ ἐπανάστασιν; Εἰς λόγος τοῦ Διαδόχου! Μία ἐπίδειξις καὶ μία ἀπόδειξις τοῦ ὀφειλομένου αὐτοῦ ἐνδιαφέροντος· συμμετοχὴ τις εἰς τὸ ἄλγος εὐγενῶν μαρτύρων, ἐμψύσεις πίστεως εἰς τὴν γόησσαν ἐλπίδα τοῦ χρηστοτέρου μέλλοντος.

Τὰ ἔθνη δὲν ζῶσι μόνον ἐπ' ἄρτῳ. Αἱ ιδέαι εἶναι τῶν ἔθνων ἡ ζωὴ, θεματοφύλακες δὲ καὶ ἐκτελεσταὶ τῶν ἰδεῶν ἐκλήθησαν οἱ εὐορκοὶ καὶ ῥηζικέλευθοι Ἡγεμόνες. Ὑπάρχουσιν ἔθνη ὧν ἡ ζωὴ σύμπασα, τὸ παρελθόν, τὸ ἐνεστὼς, τὸ μέλλον, εἶναι

ιδέας μόνως ἐκφράσεις καὶ ὑπεροχή. Δυσχερὲς τὸν ἔχουσι τὸν κλῆρον οἱ κληρονόμοι στεμμάτων κρατῶν, βιωσάντων, βιούντων, βιωσόντων ὑπὸ τοιαύτας ἀναποδράστους συνθήκας. Ἐὰν εἶναι ὁμως ἐργώδης ὁ κληρὸς, καὶ εὐγενέστερος εἶναι, καὶ πλειότερον ὑψηλός. Οὐδεὶς ῥάθυμος ἢ ὀκνηρὸς, οὐδεὶς φυγόπουνος ἢ ἀδρανὴς ἐδοξάσθη ποτέ. Οἱ Διαδόχοι τῶν θρόνων, ὧν ἡ λαμπρηδὼν καὶ ἡ ἐγγύτης δὲν σκέπει πάντας τοὺς υἱοὺς τῆς πατρίδος, ἔχουσι μεμετρημένον τὸν ὕπνον, ἄγρυπνον τὴν προσοχὴν, ῥαγδαίαν τὴν καρδίαν, ἀνήσυχον τὸν ὀρθαλμόν. Ἡ ἱερότης τῶν ὑποχρεώσεων, ἡ ἐπιγνώσις αὐτῶν, τὸ βάρος τῆς ἀποκειμένης ἐντολῆς ἀραιεῖ τῆς ψυχῆς τὴν ἀδράνειαν. μετριάζει τῆς ἀνέσεως τὰς ὥρας, πολλαπλασιάζει τὰς τῆς ἐργασίας. Τοῦ Διαδόχου τὸ ἀξίωμα οὔτε θέσις ἀργόμισθος εἶναι, οὔτε τίτλος τιμητικός, φιλὸς ἐννοίας, δυνάμειος, καθήκοντος. Ὁ Διαδόχος εἶναι ὁ πρώτιστος, μετὰ τὸν Βασιλέα, ὑπηρετῆς τοῦ Κράτους, καὶ ὁ πρῶτος, μετὰ τὸν Ἡγεμόνα, θεράπων τῆς Δυναστείας. Τιμὴ, ὄρκος, καθήκον, καὶ ἡ ἐπιστέφουσα τὴν γόησσαν μορφήν τοῦ ἀπωτέρα ἐλπίς, εἶναι ἡ τριάκτινος λαμπρηδὼν ἡ σελαγίζουσα περὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ Διαδόχου, ἡ σκέπουσα τὸν βασιλικὸν Θεσμόν, ἡ προάγουσα τὴν ἐπωφελεῖ αὐτοῦ δράσιν καὶ γοητείαν. Ἡ προσωπικότης τοῦ Διαδόχου τοῦ Θρόνου, ἐν εἰδικαῖς χώραις, ὑπὸ ἰδιαιτέρας συνθήκας ἀναπτυσσόμεναις, εἶνε ἡ πρώτη καὶ σοβαρωτάτη τοῦ Κράτους. Ἐμφανίζει τὸ μέλλον . . . Ἀπὸ ἡγεμόνος, οὗτινος ἀπεσθῆσθαι τὸ πῦρ τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἐργασίας, σφίζει τὸ Κράτος ἄρτιος Διαδόχου. Ἀπὸ Διαδόχου ὁμως μὴ αἰρόμενον εἰς τῆς θέσεώς του τὸ ὕψος, μὴ θερμαινόμενον ἀπὸ τοῦ σπρίγος ἀκμαίας ἐθνικῆς ζωῆς, μὴ συναρπαζόμενον ἀπὸ εὐγενῆ φιλοδοξίαν, μὴ λατρεύοντα ἰδεώδεις θεότητας, τίς θὰ σώσῃ τὰ ἔθνη καὶ τοὺς λαοὺς, τὰς φυλάς καὶ τὰ ἰδανικά των;

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΠΑΓΑΝΕΛΗΣ

## ΤΡΙΑ ΑΓΓΕΛΑΚΙΑ

Νιογέννντο ξανθὸ παιδί  
Χαμογελάει ἅμα τὰ ἰδῆ  
Ἀντίκρου του, ζωγραφισμένα  
Ἀπὸ τεχνίτη ξακουστό,  
Κοντὰ σ' ὀλόφωτο Χριστὸ  
Δυὸ ἀγγελάκια ἀδελφωμένα.

Πρὶν ἀπὸ μάννα γεννηθῆ,  
Στὴ γῆ μας κάτω πρὶν νάρθῃ  
Τάντάμωσε σὲ πλάσιν ἄλλην . . .  
Τώρα στὰ μάτια του μπροστὰ  
Ποῦ τὰ θωρεῖ ζωγραφιστὰ  
Τὰ ξαναγνώρισε καὶ πάλι.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΟΣΙΝΗΣ